

Тетяна Дубас,

завідділу синтезу соціокультурних мережевих ресурсів НЮБ
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

РОЗВИТОК ВИДАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ І ВДОСКОНАЛЕННЯ ЯКІСНИХ АСПЕКТІВ ЦІЄЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття присвячена висвітленню видавничої діяльності наукових бібліотек, підготовці монографічної та іншої продукції, спрямованої на популяризацію фондів сучасних бібліотек, аналізу нових масивів електронної інформації з точки зору використання їх в інтересах суспільного розвитку. Розкрито шляхи вдосконалення цієї діяльності в національному інформаційному просторі.

Ключові слова: наукові бібліотеки, видавнича діяльність, видавнича комунікація, комп'ютерні технології, соціальні комунікації.

Складовою частиною наповнення соціальних комунікацій є видавнича діяльність. Певним аспектам видавничої діяльності та соціальних комунікацій присвячено наукові праці В. Горового [1], І. Давидової [2], Г. Ковальчук [3], В. Різуна [4], М. Слободяника [5], Г. Почепцова [6], Г. Швецової-Водки [7] та інших науковців.

Вважаючи окремим напрямом інформаційно-комунікативної діяльності бібліотек видавничу діяльність, О. Ісаєнко зазначає, що, «крім підготовки й випуску різноманітних рекомендаційних, науково-допоміжних та реєстраційних бібліографічних покажчиків та іншої довідково-бібліографічної продукції, важливе місце в роботі бібліотек посідає самостійна (чи у співпраці з іншою інституцією) підготовка і випуск фахової періодики, на сторінках якої вміщуються та аналізуються нормативні документи з бібліотечної справи, подаються методичні поради і рекомендації щодо функціонування бібліотек, розкривається історія бібліотечної та книжкової справи, оприлюднюються матеріали різноманітних досліджень тощо» [8].

Як наголошує Ю. Бондар, «попри масив досліджень, констатуємо, що власне видавнича комунікація як унікальна та самодостатня підсистема соціальних комунікацій, її генеза та практика застосування залишаються поза полем спеціального наукового аналізу» [9]. За його визначенням, «видавнича комунікація – це встановлення комунікаційних зв'язків

з допомогою друкованої (книжкові, аркушеві видання тощо) та іншої видавничої продукції <...> поширення й використання видавничої продукції у процесі комунікаційної діяльності» [9].

У нинішній системі соціальних комунікацій відбувається активний пошук нових моделей розвитку бібліотеки як соціально-комунікаційної структури, зокрема розроблено концептуальні положення розвитку наукової бібліотеки, запропоновано системно-функціональну модель бібліотеки, що інтегрує взаємовплив бібліотечних функцій, структури, технологій [10].

Бібліотеки відіграють важливу роль у формуванні інформаційного аспекту соціального комунікування [11]. Сучасна наукова бібліотека посідає важливе місце в соціокультурному просторі держави, трансформує та розвиває свою роль у системі соціальних комунікацій.

Будучи одним із провідних виробників і постачальників інформаційних послуг, наукова бібліотека активніше розвиває власну видавничу діяльність.

Водночас попри те, що видавнича діяльність наукової бібліотеки становить значний інтерес для сучасної науки, оскільки матеріали науково-дослідних розробок – основа статей, доповідей на конференціях, монографій, – це питання залишається недостатньо дослідженим у вітчизняному бібліотекознавстві.

Отже, мета статті – через розкриття особливостей трансформації наукових бібліотек на сучасному етапі визначити основні тенденції розвитку видавничої діяльності бібліотечних інституцій у системі соціальних комунікацій.

У наш час трансформація видавничої діяльності відбувається в умовах інтенсивного розвитку інформаційно-комунікаційних та комп'ютерних технологій. Розглянемо на прикладі ряду наукових бібліотек академічних та вищих навчальних закладів динаміку її розвитку.

Зазначимо, що 105 бібліотек становлять бібліотечну мережу Національної академії наук України (НАН України), це, зокрема, 103 бібліотеки науково-дослідних установ НАН України та Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського і Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника. Бібліотеки НАН України орієнтовані на першочергове задоволення професійних інформаційних потреб учених, фахівців господарчого комплексу, діячів культури і мистецтва, а також забезпечення аналітичною інформацією органів законодавчої, виконавчої та судової влади, урядових структур [12]. Крім того, існує мережа наукових бібліотек вищих навчальних закладів України (ВНЗ). Як зазначає І. Беззуб, «сучасна

бібліотека ВНЗ під впливом інформаційних технологій переживає процес трансформації. Сьогодні бібліотека ВНЗ в Україні – не просто сховище навчальних матеріалів, це відкрита комунікаційно-комунікативна система, яка бере участь у педагогічно-виховному, міжкультурному, міжбібліотечному обміні, а також в обміні з внутрішніми структурами ВНЗ (кафедрами, музеями, побутовими службами, громадськими організаціями) та іншими громадськими закладами (школами, технікумами, видавництвами)» [13].

Згідно з Національною стратегією розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, затвердженою Указом Президента України № 344/2013 від 25.06.2013 р., серед стратегічних напрямів державної політики у сфері освіти – удосконалення бібліотечного та інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки [14]. Так, наукові бібліотеки вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації педагогічного та інженерно-педагогічного профілів забезпечують інформацією навчально-виховний процес та науково-дослідну роботу професорсько-викладацького складу, докторантів, аспірантів і студентів даного ВНЗ. Фонди цих книгозбірень є багатогалузевими, основну частину їх становлять: документи педагогіко-психологічного спрямування та із суміжних галузей знань (історико-правового, народознавчого та ін.), дисертації, захищені в цьому навчальному закладі, автореферати дисертацій, навчальна література та наукові видання, книги з методики викладання навчальних предметів у навчальних закладах, вітчизняні та іноземні фахові періодичні видання тощо [15].

Розвиток науки й освіти в сучасному суспільстві, основаному на знаннях, неможливий без діяльності університетів, більшість стратегічних завдань сучасного університету тісно пов'язані з діяльністю його наукової бібліотеки. Наукові бібліотеки вищих навчальних закладів України – це інформаційна основа освітнього й науково-дослідного процесів, творча лабораторія, від ресурсів і послуг якої багато в чому залежить якість навчання та наукових досліджень [16].

Так, у **Науково-технічній бібліотеці ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»** (НТБ НТУУ «КПІ») видається ряд періодичних видань, тематична спрямованість яких відповідає основним напрямам роботи його структурних підрозділів. Електронний архів наукових та освітніх матеріалів НТУУ «КПІ» – ЕЛАКРІ – накопичує, зберігає, розповсюджує та забезпечує довготривалий, постійний і надійний доступ через Інтернет до наукових та освітніх матеріалів професорсько-викладацького складу,

співробітників, студентів, аспірантів і докторантів НТУУ «КПІ». Переважна більшість матеріалів перебуває у відкритому доступі. Станом на квітень 2015 р. в архіві представлено 6414 випусків наукових видань університету.

Форма подання інформації на веб-сайті бібліотеки показує доступність до джерел інформації в соціальному комунікаційному процесі з метою задоволення комунікаційних потреб користувачів. На сайті бібліотеки НТУУ «КПІ» (<http://library.kpi.ua/>) у розділі «Традиційні ресурси» подана інформація про наукові видання НТУУ «КПІ»: рік заснування; тематика; періодичність; мова видання; архів друкованих номерів у фонді НТБ; сайт видання; архів повних текстів на сайті видання; архів повних текстів у розділі «Наукова періодика України» на сайті Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського; інформація для авторів. Представлено 32 найменування випусків збірників наукових праць (періодичність випуску різна – від одного до чотирьох разів на рік); науково-технічних збірників (періодичність – два рази на рік); наукових журналів (періодичність – чотири рази на рік). Корисною є інформація на сайті бібліотеки НТУУ «КПІ», наприклад у рубриці «Редакціям наукових видань НТУУ “КПІ”», таких розділів: Рекомендації науковим видавництвам; Перелік наукових баз даних (бібліографічних, реферативних, повнотекстових та ін.); Основні вимоги до включення наукових журналів та збірників до баз даних; Транслітерація кирилиці латиницею; Передача матеріалів до НТБ: інструкції; Нормативно-правові документи.

Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» – навчально-допоміжний, інформаційний, науковий, культурно-освітній структурний підрозділ університету, що забезпечує швидкий і зручний доступ до всіх ресурсів, перебуває в центрі академічного та дослідницького процесів у НаУКМА, активно провадить сучасну видавничу діяльність [20]. У розділі «Наші видання» представлено видання НаУКМА з 1995 по 2015 р.: в основному це бібліографічні покажчики, що вийшли друком у Видавничому домі «Києво-Могилянська академія»⁹, а також посібники авторства науковців університету, матеріали досліджень, що видані сторонніми видавництвами.

---

⁹ Видавничий дім «Києво-Могилянська академія» (<http://publish-ukma.kiev.ua/>) – дочірнє підприємство НаУКМА, широко відомий в Україні підготовкою та друком високоякісної друкованої продукції (книг, брошур тощо), виробництво якої здійснюється на власній поліграфічній базі, виготовленням палітурок та брошуванням книг інших видавництв, підготовкою макетів книжкових видань та іншої поліграфічної продукції.

На сайті також представлено наукові видання НаУКМА, бібліографічний опис статей яких доступний через електронний каталог бібліотеки. Магістеріум – науковий фаховий збірник НаУКМА, у якому кожна магістерська програма періодично звітує про свої наукові досягнення; містить дослідницькі статті, студії і розвідки магістрантів та їхніх викладачів. Наукові записки НаУКМА – наукове фахове видання НаУКМА, що публікує статті з усіх галузей знань. Виходить у 14 тематичних серіях. Збірку включено ВАК України до «Переліку наукових фахових видань, у яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук». Kyiv-Mohyla Humanities Journal – англomовний рецензований електронний журнал у галузі гуманітарних наук. Тематично часопис охоплює три напрями: історія, літературознавство та філософія Центральної та Східної Європи. Для того щоб переглядати ці ресурси, треба зайти в систему як користувач. У Звіті про роботу Наукової бібліотеки НаУКМА у 2014 р. у розділі «Електронні видання «Наукові записки НаУКМА» та «Магістеріум» зазначено, що підготовлено всього 271 том (214 – «Наукових записок» та 57 «Магістеріуму»). З них представлено: у каталозі НБ НаУКМА – 100 % – на сайтах видань (<http://mag.ukma.edu.ua/> та <http://nz.ukma.edu.ua/>) – 100 % – в eKMAIR – 15 % (рішення про розміщення поточних номерів прийняте у 2013 р.); на порталі «Наукова періодика» НБУВ ім. Вернадського – 100 % (на новому порталі – 20 %, він розпочав роботу у вересні 2013 р.) [21].

Відділ інформаційних технологій **Наукової бібліотеки Львівського національного університету ім. І. Франка**, розвиваючи свою видавничу діяльність, займається підготовкою до друку видань бібліотеки (комп'ютерний набір, редагування, верстка, сканування та обробка фотоілюстративного матеріалу). Усього налічується 83 видання. Серійні видання: «Вісник Львівського університету. Серія «Книгознавство. бібліотекознавство та інформаційні технології», «Біобібліографія вчених ЛНУ», «Українська біобібліографія. Нова серія», «Дрібненька бібліотека», серія Doctor Honoris Causa, «Каталоги книгозбірні», «Мемуари і документи». Видання поза серіями: чотирьохтомника «Андрій Чайковський. Спогади. Листи. Дослідження»; «Якимович Б. З. Іван Франко – видавець: Книгознавчі та джерелознавчі аспекти»; «Якубик М. Словник термінів мистецтва: французько-український, українсько-французький»; здійснено репринтне відтворення видань: «Галицькі приповідки і загадки зібрані Григорієм Ількевичем», 1841 р.; «Іван Франко. З вершин і низин», 1893 р.; «Русалка Дністровая», 1837 р. На сайті Наукової

бібліотеки Львівського національного університету ім. І. Франка в розділі «Видання бібліотеки» (http://library.lnu.edu.ua/bibl/index.php?option=com_content&view=category&id=54&Itemid=133) представлено PDF файли біобібліографічних покажчиків у серії «Біобібліографія вчених університету» за 1996 та 1998 р.; у серії «Українська біобібліографія. Нова серія» з 1999 по 2011 р.; у серії Doctor Honoris Causa з 2001 по 2008 р.; у серії «Каталоги книгозбірні» – каталоги книжкових видань 2001 та 2006 р.; у серії «Дрібненька бібліотека» з 2000 по 2007 р.; у серії «Мемуари і документи» – 2001, 2002, 2003, 2005 р. Також представлені видання поза серіями.

Наукова бібліотека Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича випускає «Науковий вісник Чернівецького університету» (http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02_infras/04_elib/02_visnyk). На сайті бібліотеки представлено архів випусків від дня заснування вісника з 1996 по 2014 р.; «Науковий вісник Чернівецького університету. Біологія (Біологічні системи)» – з 2009 по 2012 р.; «Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: Комп'ютерні системи та компоненти», випуск 2010 р.; «Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: Математика», випуск 2011 р.

Останнім часом активно розвиває видавничу діяльність **Наукова бібліотека Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова**. Як зазначає М. Подрезова, «бібліотека починає ініціювати запровадження багатьох нових напрямків діяльності. Найважливішими з них в галузі формування Науковою бібліотекою принципово нової інформаційно-технологічної інфраструктури науки є перенесення науково-видавничої діяльності університету до сфери власної відповідальності бібліотеки; поширення бібліотечних процесів на масиви первинних наукових даних та результатів науково-дослідної діяльності вчених університету, організація сайтів періодичних видань ОНУ та інтеграція їх в наукометричні бази» [23].

Забезпечує редакційну підготовку наукових видань (як друківаних, так і електронних версій) Науково-редакційний сектор, який виконує функцію координаційного центру та співпрацює з Видавничим центром «Одеський національний університет». Використовуючи для повноцінного науково-видавничого е-середовища програмний пакет Open Journal System (OJS)¹⁰, бібліотека створила персональний сайт періодичного

¹⁰ OJS – це система управління веб-сайтом наукових журналів. OJS забезпечує

видання «Вісник ОНУ. Серія: Бібліотекознавство. Бібліографознавство. Книгознавство», який після виходу з друку журналу у видавництві «Одеський національний університет» наповнюється інформацією про реферування й індексування видання, наявність його в національних і міжнародних базах.

Як наголошує директор Наукової бібліотеки Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова М. Подрезова, одним з видів інформаційно-аналітичного продукту є нова модель науково-видавничої діяльності «розвиток бібліотеки як видавця наукової літератури» [23]. Наукова бібліотека реалізує видавничу діяльність у трьох напрямках: підтримка інфраструктури публікацій нових випусків періодичного видання «Вісник ОНУ. Серія: Бібліотекознавство. Бібліографознавство. Книгознавство» (з 2007 р.); підтримка публікацій нових серійних видань; паралельно з новими виданнями ведеться робота з оцифрування й публікації архівних випусків видань. Станом на квітень 2015 р. видано сім монографій; 115 випусків «Вісника ОНУ. Серія: Бібліотекознавство. Бібліографознавство. Книгознавство»; три випуски матеріалів конференцій; два інформаційні видання; два енциклопедичні словники; два біографічні словники (у 4-х томах); 14 бібліографічних покажчиків; збірник наукових праць. У 2014 р. засновано електронне видання Biblio-Collegium – міні-журнал, у якому розміщуються матеріали щорічної Звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу й наукових працівників Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова секції «Бібліотечно-бібліографічна справа» [25].

Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна (ЦНБ) (<http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/>), одна з найстаріших і великих книгозбірень України, що заснована 1804 р., є освітнім, інформаційним та культурно-просвітницьким підрозділом університету. Сучасні напрями роботи бібліотеки, у тому числі і її видавничої діяльності: наукова робота з проблематики бібліотекознавства й бібліографознавства; укладання й випуск бібліографічних покажчиків і методичних посібників; надання повнотекстових

веб-орієнтований супровід усіх аспектів виробництва та використання журналів: загальний менеджмент сайту журналу; адміністрування редакційних процесів (подання рукопису, рецензування, редагування, публікація); цифрове архівування змісту; індексування журналу; експорт у зовнішні бази даних; адміністрування друківаних та електронних передплат; агрегація даних про цитованість опублікованих об'єктів; система сповіщень читачів, автоматизація редакційної кореспонденції [24].

версій в електронному каталозі. Інформаційне обслуговування є одним з головних напрямів діяльності бібліотеки, зазначено на сайті бібліотеки. ЦНБ постійно веде роботу з удосконалення інформаційно-бібліотечного обслуговування користувачів шляхом використання як традиційних, так і сучасних інформаційних технологій. У контексті розвитку видавничої діяльності, як зазначено в п. 3. пп. 3.1.8 та 3.4 Положення про Центральну наукову бібліотеку, «бібліотека укладає і готує до видання бібліографічні покажчики, списки літератури, створює електронні бази даних на допомогу науковій і навчально-виховній роботі Університету, виконує всі види бібліотечних довідок, організовує книжкові виставки тощо... Забезпечує функціонування репозитарію Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (далі – eKhNUIR) – електронного архіву, що накопичує документи наукового, освітнього та методичного призначення, створені працівниками будь-якого структурного підрозділу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, аспірантами чи студентами університету, а також надає до них постійний безкоштовний повнотекстовий доступ через Інтернет» [26]. У процесі соціальних комунікацій Центральна наукова бібліотека одночасно впроваджує нові бібліотечно-інформаційні технології. На сервері бібліотеки зберігаються повнотекстові версії навчальних і навчально-методичних матеріалів, частина з яких підготовлена викладачами університету, оцифровуються унікальні видання.

За словами Т. Колесникової, яка, проаналізувавши сучасний стан і темпи розвитку бібліотек ВНЗ України, запропонувала діяльнісні доміанти, які зможуть визначати стратегію розвитку бібліотек вищих шкіл Української держави, «інтенсивний розвиток нових моделей наукового спілкування і публікацій потребують від бібліотек вищої школи або активної участі, або відходу на периферію інформаційної діяльності. Ця діяльнісна доміанта, яка проявилась у результаті інноваційного розвитку бібліотек сфери вищої освіти України та світу, є другим напрямком у реалізації концепції “Відповідальність за збереження та поширення результатів наукової діяльності вчених інституцій”. Вона пов’язана зі створенням нової функціональної моделі поведінки – “Бібліотека як видавець/співвидавець наукових електронних видань”» [18].

Як зауважує науковець, на сьогодні лише окремі бібліотеки вишів України роблять кроки в цьому напрямі. Це бібліотечні установи таких вищих навчальних закладів, як Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту ім. академіка В. Лазаряна (ДНУЗТ), Національний авіаційний університет (НАУ), Кременчуцький

національний університет ім. М. Остроградського (КрНУ), Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» та Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», які активно працюють у напрямі співвидавництва та підтримки сайтів періодичних видань на платформі «Відкриті журнальні системи» (OJS). Саме ці бібліотеки, на думку Т. Колесникової, замкнули на собі повний цикл циркуляції наукових публікацій у межах інформаційного ландшафту ВНЗ та змінили комунікаційні відносини, додавши в комунікаційне середовище нову постійну ланку «автор – бібліотекар» [18].

Створений у 1974 р. відділ наукового редагування та видавничої справи **Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника** здійснює редакційно-видавничу підготовку та організовує випуск друкованих видань бібліотеки: збірників наукових статей, бібліографічних покажчиків, каталогів, монографій, науково-методичних матеріалів, а також документів, що регламентують діяльність бібліотеки. Тематика видань – книгознавство та бібліографія, бібліотечна справа, історія, археологія, музикознавство, літературознавство та мовознавство, архівознавство, мистецтвознавство, видавнича справа, педагогіка та ін. Відділ має на збереженні по два обов'язкові примірники кожного видання, випущеного бібліотекою, починаючи з 1940 р. [17].

Виходять друком щорічники: «Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника» (збірник наукових праць) та «Збірник праць Науково-дослідного центру періодики». ЛННБУ ім. В. Стефаника утвердила себе як одна з провідних установ у галузі досліджень з книгознавства, бібліотекознавства та історії книги й періодики XVIII – поч. XX ст., укладає багатотомні науково-довідкові видання, численні біобібліографічні покажчики, випускає за своїм профілем монографії та науково-популярні дослідження.

На сайті бібліотеки (<http://www.lsl.lviv.ua/editions.htm>) у розділі «Наші видання» представлено друковані видання, що вийшли друком у 1995–2012 рр. Анотований покажчик з 1995 по 2012 р. дає інформацію щодо кожного із зазначених років, так, наприклад, у 2012 р. вийшли друком: чотири бібліографічні покажчики; п'ять монографій; два збірники наукових праць; один біобібліографічний нарис; історико-бібліографічне та біобібліографічне дослідження. З повними текстами видань: «Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника: збірник наукових праць»; Анотований бібліографічний покажчик літератури з проблем бібліотекознавства, бібліографознавства та книго-

знавства (випуски з 2009 по 2014 р.) можна ознайомитися в розділі «Електронні ресурси» → «Повнотекстові матеріали».

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського (НБУВ), яка має унікальне зібрання джерел інформації, що охоплює книги, журнали, продовжувані видання, карти, ноти, образотворчі матеріали, рукописи, стародруки, газети, документи на нетрадиційних носіях інформації (обсяг фондів близько 15 млн од. зберігання), провадить потужну видавничу діяльність. НБУВ видає фахові періодичні видання (три журнали та шість збірників наукових праць); монографії; збірники документів і матеріалів, бібліографічні, довідкові, науково-інформаційні видання, науково-методичні видання. Наприклад, 2014 р. на видавничо-поліграфічній базі НБУВ та інших установ було видано 11 колективних та індивідуальних монографій, один збірник документів і матеріалів, сім збірників наукових праць, 10 бібліографічних, довідкових, науково-інформаційних видань, одне науково-методичне видання; шість номерів науково-теоретичного й практичного журналу «Бібліотечний вісник», 24 номери Українського реферативного журналу «Джерело», 23 випуски інформаційно-аналітичного журналу «Україна: події, факти, коментарі». Позитивних зрушень досягнула НБУВ у змістовому наповненні електронних інформаційних ресурсів. Зокрема, розгорнуто новий інформаційний ресурс – спеціальний веб-сайт науково-дослідних підрозділів НБУВ для поширення оперативної науково-аналітичної політологічної та юридичної інформації (<http://nbuviar.gov.ua/>). Інформаційно-аналітичні бюлетені, підготовлені науково-дослідними підрозділами НБУВ, в електронному та друкованому вигляді розповсюджуються у 903 бібліотеки України через Мережу пунктів доступу громадян до офіційної інформації та надходять до органів вищої державної влади, дипломатичних представництв України, облдержадміністрацій, навчальних закладів, у президентські бібліотеки за кордоном.

2015 р. науково-видавничу діяльність НБУВ презентовано на V Міжнародному фестивалі «Книжковий Арсенал». 24 квітня 2015 р. НБУВ уперше взяла участь у V Міжнародному фестивалі «Книжковий Арсенал». Науково-видавничу діяльність НБУВ презентував член-кореспондент НАН України В. Попик, генеральний директор НБУВ, доктор історичних наук. Розповівши про пріоритети видавничої роботи й детально розглянувши значну кількість бібліографічних і біографічних посібників, монографій, інформаційно-аналітичних збірників, друкованих каталогів, збірників статей, В. Попик, зокрема, наголосив і на посиленні співпраці бібліотеки з видавництвами [27].

Слід зазначити, що збільшенню використання вітчизняними науковцями світових інформаційних ресурсів для науково-дослідної роботи, результати якої публікуються в наукових виданнях, сприяє та відкриває можливості для розширення представлення українських наукових журналів у міжнародних базах здійснення НБУВ передплати доступу до електронних науково-інформаційних продуктів найбільших світових постачальників інформації – компаній EBSCO, Elsevier та IET для науково-дослідних установ НАН України.

На якості підготовки наукових видань НБУВ наголошував, зокрема, В. Попик, у своїх розпорядженнях неодноразово акцентувавши на цьому важливому питанні увагу. За результатами науково-дослідних робіт наукових співробітників НБУВ обґрунтовано доцільність надання бази даних «Україніка наукова» можливостей проведення науко-, інформі-бібліометричних досліджень, а також входження в міжнародні інформаційні бази. Розроблено та впроваджено методичні й технологічні підходи, спрямовані на підвищення ефективності використання електронних інформаційних технологій у забезпеченні доступу до вітчизняних та зарубіжних ресурсів за допомогою розвитку відповідних бібліотечних технологій, активізацію участі сучасних наукових бібліотек у соціальних інформаційних комунікаціях, а відтак і розвитку видавничої діяльності.

У Постанові Президії Національної академії наук України від І5.01.2014 р. № 2 «Про заходи із забезпечення централізованого доступу до зарубіжних баз наукової інформації та представлення періодичних видань НАН України у провідних наукометричних базах» зазначено, що «розвиток інформаційного забезпечення фундаментальних і прикладних досліджень установ НАН України, а також представлення їхніх розробок у світовому науково-інформаційному просторі мають важливе значення для підвищення ефективності вітчизняної академічної науки, більш тісної її інтеграції до європейського і світового наукового співтовариства» [19, с. 93]. З метою забезпечення у 2014 р. та наступних роках... представлення періодичних видань НАН України у наукометричних базах Президія НАН України постановила доручити Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського разом з Видавничим домом «Академперіодика» НАН України за підтримки Інформаційно-бібліотечної (академік НАН України О. Онищенко) та Науково-видавничої (академік НАН України Я. Яцків) рад НАН України забезпечити систематичне проведення практичних семінарів для науковців установ НАН України, редакційних колегій періодичних видань та бібліотечно-інформаційних підрозділів установ НАН України з питань використання

зарубіжних баз даних наукової інформації та представлення українських наукових видань у провідних світових базах наукометричної інформації за участю спеціалістів корпорацій Elsevier, EBSCO, Springer та ін. ...Опрацювати із зарубіжними компаніями питання щодо включення українських наукових видань до провідних баз наукометричної інформації, насамперед Scopus, «Російський індекс наукового цитування» та ініціювати звернення до Департаменту атестації кадрів МОН України з метою узгодження вимог МОН України з вимогами міжнародних баз даних з питання оформлення пристатейних списків літератури в наукових фахових періодичних виданнях [19, с. 95–96].

У Розпорядженні Президії Національної академії наук України від 12.03.2013 р. № 161 «Щодо визначення переліку нормативних видань та словників української мови, які рекомендуються для використання при підготовці та виданні колективних, індивідуальних праць, наукових збірників та періодики НАН України», зокрема, ідеться про те, що «українська літературна мова сьогодні має достатньо сформовану стильову диференціацію, перевірену багаторічною практикою стійку правописну, лексичну та термінологічну норми. Прагнучи підтримувати високий рівень культури наукового мовлення в Україні, Президія НАН України рекомендує при підготовці та виданні колективних, індивідуальних праць наукових збірників та періодики установами НАН України неухильно дотримуватися вимог чинного “Українського правопису”, нормативних тлумачних та термінологічних словників, а також спиратися на досягнення українського наукового мовлення, реалізованого у кращих зразках наукових текстів відомих учених. З цією метою рекомендувати перелік нормативних видань та словників української мови, доцільних для використання при підготовці та виданні колективних, індивідуальних праць, наукових збірників, періодики НАН України згідно з додатком та рекомендувати редколегіям, редакційним радам, авторам видань НАН України у разі виникнення спірних орфографічних, лексико-граматичних та термінологічних питань звертатися за консультаціями до Інституту української мови НАН України, Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. Інституту української мови НАН України, Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України та Українському мовно-інформаційному фонду НАН України надавати консультативну допомогу з питань наукового стилю, дотримання норм у мовокористуванні редакційним колегіям, редакційним радам, авторам з наукових установ НАН України» [19, с. 99–100].

На III Міжнародній науково-практичній конференції «Наукова комунікація в цифрову епоху» (10–12 березня 2015 р.), організованій Науковою бібліотекою Національного університету «Києво-Могилянська академія», Державним фондом фундаментальних досліджень, Науковою бібліотекою ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Національною бібліотекою України ім. В. І. Вернадського, Інститутом післядипломної освіти НАКККіМ, Українською бібліотечною асоціацією, Громадською організацією «Українське Фулбрайтівське коло», питанням формування ефективних наукових комунікацій, а саме інформаційно-комунікаційним засобам наукового видання присвятила свій виступ Я. Чепуренко, доцент кафедри управління, інформаційно-аналітичної діяльності та євроінтеграції Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (також викладає дисципліну «Наукові видання»), зазначивши, що якість наукових видань (як складової наукових комунікацій) залежить від вироблення державних стандартів щодо наукових видань, формування кадрового потенціалу редакцій (підготовки наукових редакторів), менеджменту наукових видань [22].

Отже, у контексті вищезазначеного доходимо висновку, що видавнича діяльність наукових бібліотек відіграє особливу роль у інформаційному житті сучасного наукового суспільства, адже суб'єкти видавничої справи – наукові академічні й освітні установи – є виробниками та розповсюджувачами видавничої продукції, що відбиває науковий доробок науковців України. Досвід наукових бібліотек НАН України та вищих навчальних закладів показує, що вектор їхньої видавничої діяльності спрямований на подальший розвиток видавничих процесів, впровадження сучасних інформаційних технологій, поліпшення якості наукових видань. Водночас треба інтенсифікувати роботу наукових бібліотек на подальший розвиток співпраці з видавництвами, поліграфічними підприємствами. Також продовжувати залучення в бібліотечний фонд електронних носіїв інформації та як результат інтенсифікації розвитку сучасної реклами про наукові видання. Аналізуючи сучасні тенденції видавничої діяльності наукових бібліотек, слід зазначити, що видавнича система зазнає помітної трансформації, створюються умови для представлення наукових видань у міжнародних наукометричних базах, популяризації наукових досліджень.

Література

1. *Горовий В.* Соціальні інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс / В. Горовий ; наук. ред. Л. А. Дубровіна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2010. – 360 с.
2. *Давидова І. О.* Сучасна бібліотека як система виробництва інформаційних продуктів та послуг / І. О. Давидова // Вісн. Книжк. палати. – 2005. – № 4. – С. 18–20.
3. *Ковальчук Г. І.* Видавнича діяльність Українського наукового інституту книгознавства (УНІК) [Електронний ресурс] / Галина Ковальчук // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Відділ стародруків та рідкісних видань : портал. – Електрон. дані та прогр. – Київ, [2012]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/fond/vsd/show/show_004/books/00/index.html. – Назва з екрана.
4. *Різун В. В.* Начерки до методології досліджень соціальних комунікацій / В. В. Різун // Світ соціальних комунікацій : наук. журн. [голов. ред. О. М. Холод]. – Т. 2. – Київ : КиМУ, ДонНУ, 2011. – С. 7–11.
5. *Слободяник М. С.* Наукова бібліотека: еволюція структури і функцій : монографія / М. С. Слободяник ; відп. ред. О. С. Онищенко. – Київ, 1995. – 268 с.
6. *Почепцов Г. Г.* Теорія комунікації. – Київ : Видавничий центр «Київський університет», 1999. – 308 с.
7. *Швецова-Водка Г. М.* Документ і книга в системі соціальних комунікацій : [монографія] / Г. М. Швецова-Водка. – Рівне : РДГУ, 2001. – 437 с.
8. *Ісаєнко О. О.* Розвиток інноваційних складових технологій інформаційного обслуговування в провідних бібліотеках України / О. О. Ісаєнко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформація. – 2009. – № 2. – С. 47–48.
9. *Бондар Ю.* Видавнича комунікація: до питання інституалізації / Юрій Бондар // Вісн. Книжк. палати. – 2014. – № 10. – С. 3–5.
10. *Слободяник М. С.* Базова модель бібліотеки як соціально-комунікаційної інституції / М. С. Слободяник // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2009. – № 4. – С. 5–7; *Він же.* Системно-функціональна модель бібліотеки / М. С. Слободяник // Библиотеки и ассоциации в меняющемся мире: новые технологии и новые формы сотрудничества : 10-я Юбил. междунар. конф. «Крым 2003» : тр. конф. – Москва, 2003. – Т. 2. – С. 759–760.
11. *Кунанець Н. Е.* Особливості дослідження бібліотек в контексті соціальних комунікацій / Н. Е. Кунанець, С. А. Лупенко // Проблеми

розвитку інформаційного суспільства : матеріали III міжнар. форуму, Київ, 20–23 листоп. 2012 р. / Укр. ін-т наук.-техн. і екон. інформ., Асоціація Інформатіо-Консорціум. – Київ : УкрІНТЕІ, 2012. – Ч. 2. – С. 121–124.

12. Бібліотеки Національної академії наук України : довідник / НАН України ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; уклад.: А. А. Свобода, Н. І. Смаглова, Г. І. Солоїденко, Т. Л. Кулаковська, Н. І. Малолетова ; О. С. Онищенко (наук. ред.). – Київ, 1996. – 110 с.

13. *Беззуб І.* Бібліотека вищого навчального закладу у формуванні інформаційної культури студента / Ірина Беззуб // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2012. – Вип. 33. – С. 94–105.

14. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року : Указ Президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>. – Назва з екрана.

15. Положення про мережу освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України : Спільний наказ Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України від 30.05.2003 р. № 334/31 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://udpu.org.ua/files/biblioteka/Zagdoc/Polmerosv.pdf>. – Назва з екрана.

16. *Абакумова В. І.* Ресурси ВНЗ України з інформаційно-бібліотечного забезпечення сфери культури та мистецтва [Електронний ресурс] / В. І. Абакумова, Н. К. Литвиненко // Вісн. Харк. держ. акад. культури. – 2013. – Вип. 41. – С. 221–227. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/hak_2013_41_29.pdf. – Назва з екрана.

17. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника : веб-сайт. – Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/red_vyd.htm. – Назва з екрана.

18. *Колесникова Т. О.* Стратегія розвитку бібліотек вищих шкіл України на 2013–2015 рр.: бачення професіонала / Т. О. Колесникова // Вісн. Львів. ун-ту. Серія «Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології». – 2013. – № 8. – С. 142–148. – Режим доступу: <http://eadnurt.diit.edu.ua/handle/123456789/1915>. – Назва з екрана.

19. Робота бібліотек науково-дослідних установ Національної академії наук України в 2013 році: інформаційно-аналітичний огляд / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; авт.: О. В. Полякова, Н. І. Смаглова, О. Л. Сокур, Г. І. Солоїденко ; відп. ред. Г. І. Солоїденко, Н. В. Стрішенець. – Київ, 2013. – Вип. 19. – 220 с.

20. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилян-

ська академія» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.library.ukma.edu.ua/index.php?id=547>. – Назва з екрана.

21. *Ярошенко Т.* Звіт про роботу Наукової бібліотеки НаУКМА у 2014 р. [Електронний ресурс] / Тетяна Ярошенко. – 2015. – 18.02. – Режим доступу: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4024>. – Назва з екрана.

22. Розпочалася III Міжнародна науково-практична конференція «Наукова комунікація в цифрову епоху» [Електронний ресурс] / прес-служба НБУВ. – 2015. – 10.03. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2028>. – Назва з екрана.

23. *Подрезова М. О.* Стратегія розвитку наукової бібліотеки в умовах інформатизації суспільства [Електронний ресурс] / М. О. Подрезова // Вісн. Одес. нац. ун-ту. – Т. 19, Вип. 1 (11). – С. 11–31. – (Серія «Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство»). – Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2014. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/5618>. – Назва з екрана.

24. *Соловяненко Д. В.* Наукометричні показники та бази даних. Про видавничу систему Open Journal Systems (OJS) [Електронний ресурс] / Д. В. Соловяненко // Readera. – Режим доступу: <http://www.readera.org/book/naukometryechni-pokaznyekye-ta-bazye-danyekh-pro-vyedadnyechu-syestemu-open-10181264.html>. – Назва з екрана.

25. Електронне видання Наукової бібліотеки Одеського Національного університету імені І. І. Мечникова Biblio-Колегіум : веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minilib.onu.edu.ua/index.php/main>. – Назва з екрана.

26. Положення про Центральну наукову бібліотеку. Затверджено: Наказ № 0305–1/ 077 від 12.04.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.univer.kharkov.ua/ua/structure/library>. – Назва з екрана.

27. Науково-видавничу діяльність НБУВ презентовано на V Міжнародному фестивалі «Книжковий Арсенал» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2133>. – Назва з екрана.

References

1. Horovy, V. (2010). Sotsial'ni informatsijni komunikatsii, ikh napovnen-
nia i resurs [Social informative communications, their filling and resource]. Kyiv
[in Ukrainian].

2. Davydova, I. O. (2005). Suchasna biblioteka iak systema vyrobnytstva
informatsijnykh produktiv ta posluh [Modern library as system of production

of informative foods and services]. *Visnyk Knyzhkovoї palaty – Announcer of the Book chamber*, 4, 18–20 [in Ukrainian].

3. Kovalchuk, H. I. (2012). Vydavnycha diialnist Ukrainskoho naukovoho instytutu knyhoznavstva (UNIK). Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho. Viddil starodrukiv ta ridkisnykh vydan: portal. Retrieved from http://www.irbis-nbuv.gov.ua/fond/vsd/show/show_004/books/00/index.html [in Ukrainian].

4. Rizun, V. V. (2011). Nacherky do metodolohii doslidzhen sotsialnykh komunikatsii. *Svit sotsialnykh komunikatsii: nauk. zhurn.* [holov. red. O. M. Kholod]. Vol. 2. Kyiv: KyMU, DonNU. pp. 7–11 [in Ukrainian].

5. Slobodianyuk, M. S. (1995). Naukova biblioteka: evoliutsiia struktury i funktsii. vidp. red. O. S. Onyshchenko. Kyiv [in Ukrainian].

6. Pocheptsov, H. H. (1999). Teoriia komunikatsii. Kyiv: Vydavnychiy tsentr «Kyivskiy universytet» [in Ukrainian].

7. Shvetsova-Vodka, H. M. (2001). Dokument i knyha v systemi sotsialnykh komunikatsii. Rivne: RDHU [in Ukrainian].

8. Isaienko, O. O. (2009). Rozvytok innovatsiinykh skladovykh tekhnolohii informatsiinoho obsluhovuvannia v providnykh bibliotekakh Ukrainy. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informatsiia – Library science. Scientific discipline of documentation. Information*, 2, 47–48 [in Ukrainian].

9. Bondar, Yu. (2014). Vydavnycha komunikatsiia: do pytannia instytualizatsii. *Visnyk Knyzhkovoї palaty – Announcer of the Book chamber*, 10, 3–5 [in Ukrainian].

10. Slobodianyuk, M. S. (2009). Bazova model biblioteki yak sotsialno-komunikatsiinoi instytutsii. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia – Library science. Scientific discipline of documentation. Informolohiia*, 4, 5–7; Slobodianyuk, M. S. (2003). Systemno-funktsionalnaia model byblyoteki. Byblyoteki y assotsyatsyy v meniaiushchemsia myre: novye tekhnolohyy y novye formy sotrudnychestva: 10-ya Yubyl. mezhdunar. konf. «Krym 2003»: tr. konf. Moscow, 2, 759–760 [in Ukrainian].

11. Kunanets, N. E., Lupenko, S. A. (2012). Osoblyvosti doslidzhennia bibliotek v konteksti sotsialnykh komunikatsii. Problemy rozvytku informat-siinoho suspilstva: materialy III mizhnar. forumu, Kyiv, 20–23 lystop. 2012 r. Ukr. in-t nauk.-tekhn. i ekon. inform., Asotsiatsiia Informatio-Konsortsium. Kyiv: UkrINTEI. Ch. 2, 121–124 [in Ukrainian].

12. Biblioteki Hatsionalnoi akademii nauk Ukrainy: dovidnyk. HAH Ukrainy; Nats. b- ka Ukrainy im. V. I. Vernadskoho; uklad.: A. A. Svoboda,

Н. І. Smahlova, H. І. Soloidenko, T. L. Kulakovska, H. І. Malolietova, O. S. Onyshchenko (nauk. red.). Kyiv, 1996. [in Ukrainian]

13. Bezzub, I. (2012). Biblioteka vyshchoho navchalnoho zakladu u formuvanni informatsiinoi kultury studenta. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*. Issue. 33, 94–105 [in Ukrainian].

14. Pro Natsionalnu stratehiuu rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 roku: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25 chervnia 2013 roku № 344/2013. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> [in Ukrainian].

15. Polozhennia pro merezhu osvitianskykh bibliotek Ministerstva osvity i nauky Ukrainy ta Akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy: Spilnyi nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy ta Akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy vid 30.05.2003 r. № 334/31. Retrieved from <http://udpu.org.ua/files/biblioteka/Zagdoc/Polmerosv.pdf> [in Ukrainian].

16. Abakumova, V. I., Lytvynenko, N. K. (2013). Resursy VNZ Ukrainy z informatsiino-bibliotekhnogo zabezpechennia sfery kultury ta mystetstva. *Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii kultury*. Issue. 41, 221–227. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/j-pdf/hak_2013_41_29.pdf [in Ukrainian].

17. Lvivska natsionalna naukova biblioteka Ukrainy imeni V. Stefanyka: veb-sait. Retrieved from http://www.lsl.lviv.ua/red_vyd.htm [in Ukrainian].

18. Kolesnykova, T. O. (2013). Stratehiia rozvytku bibliotek vyshchykh shkil Ukrainy na 2013–2015 rr.: bachennia profesionala. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii «Knyhoznavstvo, bibliotekoznavstvo ta informat-siini tekhnologii»*, 8, 142–148. Retrieved from <http://eadnurt.diit.edu.ua/handle/123456789/1915> [in Ukrainian].

19. Poliakova, O. V., Smahlova, N. I., Sokur, O. L., Soloidenko, H. I. (2013). Robota bibliotek naukovo-doslidnykh ustanov Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy v 2013 rotsi: informatsiino-analitychnyi ohliad. *Nats. b-ka Ukrainy im. V. I. Vernadskoho*. Kyiv. Issue. 19 [in Ukrainian].

20. Naukova biblioteka Natsionalnoho universytetu «Kyievo-Mohylianska akademiia». Retrieved from <http://www.library.ukma.edu.ua/index.php?id=547> [in Ukrainian].

21. Yaroshenko, T. (2015). Zvit pro robotu Naukovoї biblioteki NaUKMA u 2014 r. Retrieved from <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4024> [in Ukrainian].

22. Rozpochalasia III Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia «Naukova komunikatsiia v tsyfrovu epokhu». Pres-sluzhba NBUV. (2015). Retrieved from <http://www.nbuv.gov.ua/node/2028> [in Ukrainian].

23. Podrezova, M. O. (2014). Stratehiia rozvytku naukovoї biblioteki

v umovakh informatyzatsii suspilstva. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu*. Vol. 19, Issue 1 (11), 11–31. (Seriiia «Bibliotekoznavstvo, bibliohrafoznnavstvo, knyhoznnavstvo»). Odeskyi natsionalnyi universytet imeni I. I. Mechnykova. Retrieved from <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/5618> [in Ukrainian].

24. Solovianenko, D. V. Naukometrychni pokaznyky ta bazy danykh. Pro vydavnychu systemu Open Journal Systems (OJS). *Readera*. Retrieved from <http://www.readera.org/book/naukometrychni-pokazynekye-ta-bazye-danyekh-pro-vyedavnyechu-syystemu-open-10181264.html> [in Ukrainian].

25. Elektronne vydannia Naukovoï biblioteki Odeskoho Natsionalnoho universytetu imeni I. I. Mechnykova Biblio-Kolehium: veb-sait. Retrieved from <http://minilib.onu.edu.ua/index.php/main> [in Ukrainian].

26. Polozhennia pro Tsentralnu naukovu biblioteku. Zatverdzheno: Nakaz № 0305–1/ 077 vid 12.04.2012 r. Retrieved from <http://www.univer.kharkov.ua/ua/structure/library> [in Ukrainian].

27. Naukovo-vydavnychu diialnist NBUV prezentovano na V Mizhnarodnomu festyvali «Knyzhkovyi Arsenal». Retrieved from <http://www.nbu.gov.ua/node/2133> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 27.04.2015.

Tatiana Dubas

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

Development of Publishing Activity of Scientific Library and Perfection of Quality Aspects of this Activity

Development of publishing activity of scientific libraries is lighted up in the article, preparation monographic and to other products sent to popularization of funds of modern libraries, analysis of new arrays of electronic information from the point of view of the use of them in interests community development. The ways of perfection of this activity are exposed in national informative space. Experience of publishing activity of scientific libraries of the National academy of sciences of Ukraine and scientific libraries of higher educational establishments of Ukraine is analysed. The role of scientific libraries of higher educational establishments of Ukraine is shown as of communication open system in a cross-cultural, inter-library exchange.

The specific of transformation of publishing activity is exposed on the modern stage of development. Attention is accented on that presently transformation of publishing activity takes place in the conditions of intensive development of informatively-communication and computer technologies.

Expediency of grant to the database of «Ukrainika is reasonable scientific»

possibilities of included in international scientometric informative bases. It is indicated that subscription on access to electronic scientifically-informative foods of world companies opens possibilities for expansion of presentation of the Ukrainian scientific magazines in international informative bases.

Keywords: scientific libraries, publishing activity, publishing communication, computer technologies, social communications.

Татьяна Дубас

Национальная библиотека Украины имени В. И. Вернадского

Развитие издательской деятельности научной библиотеки и совершенствование качественных аспектов этой деятельности

В статье освещено развитие издательской деятельности научных библиотек, подготовка монографической и другой продукции, направленной на популяризацию фондов современных библиотек, анализ новых массивов электронной информации с точки зрения использования их в интересах общественного развития. Раскрыты пути совершенствования этой деятельности в национальном информационном пространстве.

Проанализирован опыт издательской деятельности научных библиотек Национальной академии наук Украины и научных библиотек высших учебных заведений Украины. Показана роль научных библиотек высших учебных заведений Украины как открытой коммуникационной системы в межкультурном, межбиблиотечном обмене.

Раскрыта специфика трансформации издательской деятельности на современном этапе развития. Акцентировано внимание на том, что в настоящее время трансформация издательской деятельности происходит в условиях интенсивного развития информационно-коммуникационных и компьютерных технологий.

Обоснована целесообразность предоставления базе данных «Украиника научная» возможностей вхождения в международные наукометрические информационные базы. Указано, что подписка на доступ к электронным научно-информационным продуктам мировых компаний открывает возможности для расширения представления украинских научных журналов в международных информационных базах.

Ключевые слова: научные библиотеки, издательская деятельность, издательская коммуникация, компьютерные технологии, социальные коммуникации.